כל הבשר פרק שמיני חולין

עין משפט נר מצוה

ע א מיי׳ פ״ג מהלכות גירושין הלכה ד סמג עשין כו טוש״ע א״ה סי׳ יד סעיף ג וגבי חלפס הלכות גירושין דף עח.]:

עא ב מיי׳ פ״ה מהל׳ ממרים הלי׳ טו [ועי׳ ב״מ ט. וע״ש ברש״י ד״ה מכל] וכ״מ סהדרין פמג לאוין קלו טוש״ע י״ד סי׳ עג סעיף ג:

עב ג מיי׳ פ״ו מהל׳ מלכות הלי׳ ז ועי׳ במ״מ וכ״מ סהדרין פמג לאוין קלו טוש״ע י״ד סי׳ עג סעיף ג:

רבינו גרשום

אין ב״ד שלמטה ביזהרין עליה. כלומר חוז מתן שכירה בצידה למען יאריכון: דלמא התם בכבדא דאיסורא. דרב ספרא לא מיירי באינה נאמנת אלא הכי קאמר ליה לרי זירא דלמא מה דאמר אוסרת בכבדא דאיסורא ומשום שמנונית:

מסורת הש״ס

ג) תמיהות פ״י מ״ח, כ) [קדושין לח.]. ג) [ועי׳ לעיל כמה דף״י ד״ה שלפניו אם כה: ד״ה ואיכא וכו׳]. ד) [וע״ע תוס׳ מנחות מ: ד״ה מכלל]. ה) [וע״ע תוס׳ כתובות מט: ותוס׳ ב״ב מ: ד״ה מכאיהן]. ו) [ל״ל לעיל מהכ״מ, ז) [ל״ל בפרק]. ח) [ל״ל בפרקין]. ט) [ל״ל טחול], י) [וע״ע תוס׳ כ״מ קיד: ד״ה ס״נ]. כ) [ל״ל לעיל ואפילו].

גליון הש״ס

גמ׳ ס״ש לסדר נשמה. כעין זה לעיל דף יג ע״ב: רש״י ד״ה בשתהו וכו׳ אבל מצות עשה. עי׳ בכלים פרקא יסודי כ׳ פסוק ג׳: תוס׳ ד״ה שלית שבו׳ ובו׳ נעשים מברכות. עי׳ בהגהות מצה״ע פ״ע דסיכה סי׳ נד:

שלית שאולה פטורה כל שלשים יום בו׳. מלמוריימא פטורה לעולם כדקאמר בריפתא הגז (לקמן דף קלו.) כפותך ולא של מחריס אלא לפי שנראית כשלו מיבוהו מכמים מצלמים יום ואילך לחין דרך ליפתל יותר מצלמים יום ומכאן מלקדק ר״ת דסמס שאולה צלמים יום כמו הלוחה לחמרינן בפרק (דף ג:) המלוה את חבירו סמס אין רשאי למוכעו פחות מצלמים יום ובגלחה לחין רשאי למוכעו פחות מצלמים יום לחמרינן בהחלכת (מנחות דף מד.) השוכר בית בחוצה לארץ כל צלמים יום פטור מן המזוזה תע״ג דסמס שכירות לא הויא צלמים יום ולענין ברכה גרחה שאין לברך על השאולה תע״פ שלומר ר״ת [a]דבשים מברכות מקוכה תע״ג דפטורות דהוי אינה מלווה ועוסה מלמצמן [b]רב יוסף לחמר מלן לחמר לי הלכה כרבי יהודה לחמר קומה פטור מן המלות עבירנא יומא עצא לרבנן ומס לא היה שמח נדבר מ״מ כל הברכות לא היה שמח נדבר מ״מ לא דמי לטלית שאולה דהתם מדס לחר היה חייב שאינו קומה לו שאינה לשה לחל הכא כל מדס פטור כשאינו שלו ועפ״כ המברך לא הפסיד ו״מ דמס היא של כלים כגון מכלת לחמורה כיון דפטורה מלמוריימא ולומר ר״ת דלעין לחוש מלחמרינן ברים המכלת (מנחות דף מ:) ומכלת לין בה משום כלאים ולפילו בטלית פטורה ומפיק כגון שהטיל למוטלת פירוש טלית שיש בה לילית כבר ולא בעי למימר כגון שלמר בך הפיר הרמסוגים וקמ״ל דלא הוה פסולה משום מעשה ולא מן העשוי דמס כן למה ליה למימר לין בה משום כלאים לימא הטיל למוטלת כשהה לא קמ״ל כל טלית דמשתרי בה כלאים דהיינו מכלת מוחר בכל עניעים לין להתעטף לין להציע מחמיו לין לו לין למכירו לין לשתו לין גיגלה דלגמרי שרא ליה כלאים והא דלחמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כה:) גזירה משום כסות לילה לא כמו שפירש בקונטרס [c]שמא יתכסה בה בגילה לגא גזירה משום כסות המיוחד לגילה דלא משתרי בה כלאים כלל דלחמיעט מורחיסא יר׳ לגעזר ממ״ך הקשה לו לחמר כרים ערכין (דף ג:) הכל חייבים בלילית כהנים ליים ויבחלים ומפרש דכהנים מלטרין ליה דסלקא דעתך לומר משום הוחל ומשתרי כלאים בגייהו לא ליחייבו קמ״ל נהי דמשתרי בעידן עבודה שלא בעידן עבודה לא משתרי ולא לחמרינן דמשתרי בכל עניו ולומר ר״ת דהתם שמי משתרו בכל עניו לפילו שלא בעידן עבודה כדלחמרינן בפרק בא לו (יומא דף סח.) גבי נגדי כהונה ניתנו ליהנות בהם אף לו לא ת״ש לא היו יפים בנגדי כהונה שיהא הוא ללא הא הלובי מהלכי ועוד לגיע התם גבי נגדי כהונה ללגלת בהם במדינה לסור פירוש משום לימור הקדש וכמקדש מוחר בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה [d]והא דקאמר נהי דמשתרי בשעת עבודה כלומר בגדים שלובשים בשעת עבודה שלא בשעת עבודה פירוש בגדי חול מי משתרי בכלאים ומיהו משמע התם דלא שרו שלא דרך לבישה דבעי למידק התם דניתנו ליהנות בהם מדקתני פושטים לותם ומקפלים ומניחין לותם תחת רגליהם ודמי לא גיעל תחת רגליהם שלא לגיעל כנגד רגליהם וה״ג מסתברא לפי ס״ל תחת רגליהם נהי דניתנו ליהנות בהם מיפוק ליה משום כלאים ולפי זה בטלית שאולה היה לסור להציעו תחתיו ומיהו נראה שים לחלק בין טלית שכל עיקר לביושה לעזרך הגלתו ובין בגדי כהונה שעיקר לביושתן לעזרך עבודה: **כל** מצות עשה שבתה שברה בו׳. ות״ת והרי לדקה דכתיב פתוח תפתח לת ידך וגו׳ כי בגלל הדבר הזה יברכך וגו׳ (דברים טו) ולמרינן נפ״ק דכ״ב (דף ח:) דרבח מכפייה לרב נתן בר חמי ולפיק מיניה מרבע מלות זו לעדקה ולומר ר״ת דלכפייה היינו בדברים דלמצמן פ׳ נערה בכתובות (דף נב.) מכפייה ועל ועוד בעדקה נמי מיכא לאו לא מקפון ולא תמנע (דברים טו) [e]:

כבדא מה אהון ביה. לומר ר״ת דכולה הן שמעמא מיירי בכבד שלא נמלח דלי בתר מליחה ושהייה במלח פסיטה דשרי לבשלה כהדי בשר שעל ידי מליחה יפה כל הדם שכן טיבעון העולם לבשל לחר צלייה והוה הדין דשרי לחר מליחה דשיעור מליחה פי׳ בה״ג דהוי כשיעור צלייה משום דמלית הרי הוא כמותה דצלי ופולט על ידי מליחה כמו שפולט על ידי צלייה [f]לבל בלא מליחה מינעית ליה מי שרי לבשל עם בשר דשמח דם בבבד תע״פ שפירש מוסר תע״פ שלש שר מליחה כמו שפירש חסור לחמרינן בפ׳ קמא דכריתות (דף ד:) חד לדם לחברים ולבך לחמרינן לקמן (דף קיג.) לחין מולחין בשר בלא בכלי מטוקב דם מבבד שמא שרי להא כל בבבד דם הוא ושרייה רחמנא כדלחמר לעיל (דף קט:) שרא לן בבבד וגרסה דמלוחייתא פסיטה ליה דדם בבבד מוחר לף על פי שפירש משום דכולו דם הוא כדפירשתי מלא חשיב [g]פרק דם שחיטה (כריתות דף כג:) דם בבבד [h]דקתני דם הטחול ודם הלב ודם הכליות ודם לחברים הרי אלו בלא תעשה בלא מדרבנן מבעית ליה ולפילו נחסור מדרבנן דם היולא ממנו על ידי מליחה לפי שהוא בעין גזירה שלו שאר דם כי היכי דנזרינן דדם מהלכי שתים לחמרינן (שם דף כג:) שבין השיניים מוללו שעל בבבד גוררו מ״מ מיבעית ליה בבשול לפי שהיו ניכר הדם כלל ולכך יהא מותר ולא נגזור בשול בבד שלו בשר בלא מליחה ועוד יש לומר בע״ח דבלא מליחה פסיטה לחסור ועל ידי מליחה הוא דמבעית ליה כיון שיש בבבד רוב דם שמא ילינו יולא על ידי מליחה לו שמא יולא ומיהו קשה קלת דקאמר בסמוך למיסר מבירתה ומי לא מבעי לך למנן בבבד חוסרת הא מיכא לחוקמי בשלא נמלחה ולפירוש רבינו תם ניחא ור״ל דמשמע ליה למיירי לחר מליחה כמו שדרך לבשל בשר ולקמן (דף קיח.) גבי בר שבא דלחייתו לקמיה בבבד שליקה ולא לחכל לפירוש ר״ת קרי לומר דיודע היה שלא נמלחה בבבד ובא נמי דפסיטו מהסוא דקריבי קנא קפיפה יודע היה שלא נמלחה בבבד לף על פי שי״ל כי הריחה והלב שהיו עם בבבד נמלחו ואין לחמוה על זה דבמה דברים היו עוסקין כדי להרחות הלבה לתלמידים לי נמי כל שלשתן נמלחו שלא בבבד לף מהניא מליחה שלא בקריעת שמי ועוד ותחוביה לחתת כדקאמר בסמוך ולקמן (שם) נמי דקאמר לבל [i]לטחול שומנא בעלמא הוא ומייתי מדשמואל דעבדי ליה מבשילא לטחלי ביומא דהקזה היו יודעים דבלא מליחה היו עושין לו בשלילה כבבד נמי שרי ת״ל שהם דקי לקריעה שמי ועוד הני מילי בבבד שבא עלמא לף בעי קריעה כי הא דשמואל בר׳ ויודעין היו דטחול שלם עבדי ליה ורב חלפס כתב שמגמג בכל ישראל שלא לבשל בבד שלו לפילו לחר מליחה בלא צלייה:

דתנן הבבד אוסרת ואינה נאסרת טפני שהיא בו׳. משנה היא במסכת תרומות (פ״י מ״ח) ותימה לר ספרא מעיקרא מלי סבר שלא הניח לו המשנה כמו שמניחה לבסוף דבסתמת גם מתחלה היה יודע דמשניות [j]לפילו זרעים וטהרות היו שגורות בפיהם כדפי׳ בפרק תולין (שבת דף קלח:) גבי עמידה תורה שמתחלת מישראל הא נמי מתניתין היא הארך שנמלא בתוך הפת שבתוכו שניה מפני שהתוך תחלה ויש לומר דגם בתחלה היה יודע המשנה אלא כי היה קטן מקופק בשלוקה אם נאסרת או אינה נאסרת כמכואלת לפליגי בה תנאי בפמוך והיה מקופק ליאך הלבה ועל כן הניח לו ליהיה תר׳ זירא ור׳ [k]אפי שלקו ליה ואכיל והשיב לו אפי דלמיסר נפשה לף קמיבעיא ליה ליהיה נאסרת כת״ק דרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה וכתמה מתניתין דתרומות והשיב לו לשה אין פשוט לך מתוך תוחה משנה עלמה שתחה למד ממנה שהיה נאסרת לפילו בשלוקה [l]שלפילו בבישול חוסרת חבירתה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com